

Broj:

Podgorica, 16.04.2021. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 9 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18) i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 12/18), u postupku davanja mišljenja na zahtjev Sekretarijata za preduzetništvo Glavnog grada Podgorice, na osnovu Prijedloga mišljenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj dana 16.04.2021., donosi sljedeće

MIŠLJENJE

1. Nacrt odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu predstavlja **pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć)** u smislu Zakona o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 12/18).
2. Davaoci de minimis pomoći u obavezi su da istu evidentiraju u registru de minimis pomoći, posebno za svakog korisnika de minimis pomoći.
3. Zakon o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 12/18) ne primjenjuje se na mjere za podsticanje razvoja poljoprivrede i ribarstva.

Obrazloženje

Sekretarijat za preduzetništvo Glavnog grada Podgorice, sa sjedištem na adresi Vuka Karadžića 41, Podgorica, Crna Gora, obratio se Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „**Agencija**“) dopisom broj: D27-019/21-360/3 od 02.04.2021. godine, zavedenim u Agenciji pod brojem: 05-430/21-298/1 od 06.04.2021. godine, da li se Nacrtom odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu (u daljem tekstu: „**Nacrt odluke**“), vrši dodjela državne pomoći u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", broj 12/18) (u daljem tekstu: „**Zakon**“).

Sekretarijat za preduzetništvo je uz Nacrt odluke, dostavio i Obrazac 1, zaveden u Agenciji pod brojem: 05-430/21-298/2 od 06.04.2021. godine, koji je dopunjen u cjelosti dana 12.04.2021. godine, dopisom broj: D27-019/21-360/3 od 09.04.2021. godine, zavedenim u Agenciji pod brojem: 05-430/21-298/3 od 12.04.2021. godine, uz

koji je dostavljen Obrazac 1, zaveden u Agenciji pod brojem: 05-430/21-298/4 od 12.04.2021. godine.

Ovlašćeno lice Sekretarijata za preduzetništvo je svojim potpisom i pečatom opštine, na svakoj stranici Obrasca 1, potvrdilo da su svi navedeni podaci, istiniti i tačni.

S obzirom na činjenicu da član 11 stav 2 Zakona precizira da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi državne pomoći odgovoran podnosilac prijave, Agencija je prilikom ocjene Nacrta odluke uzela u obzir odgovornost davaoca državne pomoći (kao podnosioca prijave državne pomoći) i ovo mišljenje zasnovala na podacima i informacijama sadržanim u dokumentaciji dostavljenoj od strane Sekretarijata za preduzetništvo.

Agencija je uzela na razmatranje Nacrt odluke, nakon što je primila urednu i potpunu dokumentaciju.

OPIS NACRTA ODLUKE

Na osnovu dostavljene dokumentacije, Agencija je zaključila sljedeće činjenice koje se odnose na Nacrt Odluke:

- sredstva se dodjeljuju iz budžeta Glavnog grada Podgorice;
- korisnici sredstava su mala i srednja privredna društva i preduzetnici
- sredstva se dodijeljuju za biznis/poslovne ideje fizičkim i/ili pravnim licima sa prebivalištem, odnosno sjedištem na teritoriji glavnog grada - Podgorice;
- procijenjeni broj korisnika od 51 do 100;
- raspodjela sredstava za biznis planove vrši se na osnovu javnog konkursa, koji raspisuje Komisija za raspodjelu sredstava, a javni konkurs se može raspisati za:
  1. podsticanje ekonomskog razvoja Glavnog grada,
  2. podsticanje razvoja poljoprivrede i ruralnog područja (unapređenjem stočarstva, voćarstva, vinogradarstva, ratarstva, povrtarstva, realizacijom programa na ruralnom području, zaštitom poljoprivrednog zemljišta, korišćenjem plodnog zemljišta),
  3. podsticanje razvoja organske poloprivredne proizvodnje,
  4. podsticanje razvoja lovstva i ribolovstva,
  5. stvaranje uslova i podsticanje razvoja turizma,
  6. doprinos afirmaciji i valorizaciji kulturnog potencijala i tradicije Glavnog grada, podizanjem nivoa urbane kulture i očuvanja kulturne baštine,
  7. doprinos očuvanju životne sredine i održivog razvoja,
  8. kao i u svim ostalim slučajevima kojima se podstiče realizacija strateških ciljeva i pospješuje javni interes;
- predviđene su sljedeće mjere pomoći, sa utvrđenim iznosima, i to:
  - podrška ženskom preduzetništvu 40.000 eura,
  - podrška Start-up biznisu 30.000 eura,

- podrška preduzetnicima 50.000 eura,
- podrška razvoju biznisa u Staroj varoši 50.000 eura,
- krediti za stimulisanje preduzetništva 30.000 eura;
- podrška ženskom preduzetništvu, podrška Start-up biznisu, podrška preduzetnicima, podrška razvoju biznisa u Staroj varoši, sastoje se u plasiranju bespovratnih finansijskih sredstava u cilju podsticanja lokalnog ekonomskog razvoja, podršci preduzetničkoj aktivnosti;
- instrument pomoći kredita za stimulisanje preduzetništva je kredit pod povoljnijim uslovima od tržišnih, sa maksimalnim iznosom do 4.000 eura, pri čemu kamatna stopa iznosi 3%, grejs period je 12 mjeseci, a rok otplate kredita je 36 mjeseci;
- pomoć u okviru Nacrta odluke, dodjeljuje se od 2021 godine do 2024 godine;
- **nije moguća kumulacija** ove mjere sa nekom drugom mjerom za pokrivanje istih opravdanih troškova.

OCJENA NACRTA ODLUKE

U skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske Unije, član 107, definisano je da osim ako Ugovorima nije drugačije određeno, svaka pomoć koja je dodijeljena od strane države članice ili putem državnih resursa u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti konkurenciju dovođenjem u povoljniji položaj određenih preduzeća ili proizvodnju određene robe, u mjeri u kojoj utiče na trgovinu između država članica, nespojiva je sa unutrašnjim tržištem.

Agencija je najprije utvrđivala da li Nacrt odluke predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2 Zakona.

Prenos sredstava vrši se iz budžeta Glavnog grada Podgorice, čime je ispunjen uslov iz člana 2 stav 1 tačka 1 Zakona, koji glasi: „Državna pomoć je: finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove“.

S obzirom na navedeno, Agencija zaključuje da se radi o javnim sredstvima, odnosno da je ispunjen uslov iz člana 2 stav 1 tačka 1 Zakona. Dakle, svoje mišljenje da sredstva iz budžeta opštine jesu javna sredstva, Agencija je zasnovala upravo na definiciji koja proizilazi iz samog Zakona.

U daljem postupku, Agencija je uzela u obzir da su korisnici Nacrta odluke mala i srednja privredna društva i preduzetnici. Ovo znači da se pomoć dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu (član 2 stav 1 tačka 2 Zakona).

Finansijska pomoć se ne pruža svim privrednim društvima pod istim uslovima, odnosno pruža se selektivno, samo za biznis/poslovne ideje fizičkim i/ili pravnim licima

sa prebivalištem, odnosno sjedištem na teritoriji glavnog grada - Podgorice, te na osnovu toga, ista ispunjava uslov iz člana 2 stav 1 tačka 3 Zakona.

Ukoliko se ispune sva prethodna načela (javna sredstva, selektivnost, korisnici obavljaju privrednu djelatnost), saglasno članu 2 stav 1 tačka 4 Zakona, nesporno je da pomoć ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

S obzirom da je Nacrtom odluke predviđeno raspisivanje javnog konkursa između ostalog i za dodjelu sredstava za **podsticanje razvoja poljoprivrede i ribarstva**, imajući u vidu da se Zakon ne primjenjuje na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva (član 1 stav 2 Zakona), Agencija je odlučila kao u tački 3. dispozitiva ovog mišljenja.

DE MINIMIS

Uzimajući u obzir broj korisnika i iznose sredstava koji se dodjeljuju po osnovu Nacrta odluke, Agencija je zaključila da se po osnovu Nacrta odluke dodjeljuje državna pomoć male vrijednosti, za čiju dodjelu su uslovi bliže definisani Pravilnikom o listi pravila državne pomoći, prilogom 4a - Uredba Komisije (EU), br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2013, str. 1-8) („Sl. list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20 i 130/20) (u daljem tekstu: „**Pravilnik**“).

Saglasno navedenim pravilima, pomoć dodijeljena jedinstvenom privrednom društvu tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine koja ne prelazi 200.000,00 eura, smatra se *de minimis* pomoći. *De minimis* pomoć mora da bude transparentna, odnosno jasno izračunljiva kako bi se osiguralo da ista ne pređe maksimalnu dozvoljenu granicu od 200.000,00 eura. Sektori u kojima se ova pomoć ne može dodijeliti su usluge povezane sa izvoznom djelatnošću i sektor primarne poljoprivrede i ribarstva.

Pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) dodijeljene jednom korisniku u periodu od tri fiskalne godine za redom (pri svakoj novoj dodjeli de minimis pomoći uzima se u obzir ukupan iznos pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) dodijeljenih u odnosnoj fiskalnoj godini i tokom prethodne dvije fiskalne godine), koje ne prelaze iznos od 200.000 eura odnosno 100.000 eura za preduzetnike koji se bave drumskim prevozom tereta za najamninu ili naknadu; ne ispunjavaju sve kriterijume iz člana 107. stav 1. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, i samim tim ne podliježu postupku prijavljivanja.

Korisnik državne pomoći male vrijednosti je svaki subjekt koji obavlja ekonomsku djelatnost, bez obzira na njegov pravni status ili način finansiranja, kao i svi subjekti

koje kontroliše (na pravnoj ili *de facto* osnovi) isti subjekt, smatraju se jednim korisnikom pomoći.

Davalac državne pomoći je dužan osigurati poštovanje pravila o državnim pomoćima, uspostavljanjem kontrole kako bi se osiguralo da ukupan iznos pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) koje se na osnovu de minimis pravila dodjeljuju jednom korisniku ne prelaze ukupnu dozvoljenu gornju granicu. U tu svrhu, trebalo bi pri dodjeli pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) da davalac pomoći obavijesti predmetnog korisnika o dodijeljenom iznosu pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) i o tome da je riječ o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći). U cilju poštovanja načela kumulacije državne pomoći (zbrajanje svih de minimis pomoći koje je jedan korisnik dobio sa svih nivoa vlasti) te obveze davalaca da, prije dodjele pomoći od preduzetnika dobije izjavu o drugim pomoćima male vrijednosti (de minimis pomoćima), a koje je korisnik primio tokom predmetne fiskalne godine i u prethodne dvije fiskalne godine.

De minimis pomoći se izražavaju kao bespovratna novčana sredstva, a na sve iznose se primjenjuju bruto iznosi, tj. iznosi prije odbijanja poreza i drugih naknada. Ako se pomoć ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći jednak je bruto novčanoj vrijednosti (ekvivalentu subvencije) pomoći. Pomoći koje se isplaćuju u više rata, diskontuju se na vrijednost pomoći u trenutku njene dodjele. Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontovanju je diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele.

U slučaju statusnih promjena korisnika de minimis pomoći, u obzir se uzimaju sve prethodne pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) dodijeljene bilo kojem od preduzetnika uključenih u postupak spajanja. Pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) koje su zakonito dodijeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje su u skladu sa Zakonom.

Davalac de minimis državne pomoći dužan je da korisnika pomoći pisano obavještava o predviđenom iznosu pomoći izraženom u obliku bruto novčane vrijednosti (ekvivalenta subvencije) pomoći, kao i tome da je riječ o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći). Istovremeno, od predmetnog korisnika, davalac državne pomoći mora dobiti izjavu, u pisanom ili elektronskom obliku, o svakoj pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) koju je navedeni korisnik, eventualno primio tokom prethodne dvije i u tekućoj fiskalnoj godini. Obrazac izjave za pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) i Potvrda o dodijeljenoj državnoj pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) su javno dostupni na internet stranici Agencije za zaštitu konkurencije - www.azzk.me.

Davalac de minimis državne pomoći dužan je da vodi evidencije koje su potrebne kako bi se pokazalo da su ispunjeni uslovi za dodjelu de minimis državne pomoći. Cjelokupna dokumentacija o individualnim pomoćima male vrijednosti (de minimis pomoćima) mora se čuvati 10 fiskalnih godina od datuma kada su dodijeljene. Dokumentacija koje se odnosi na šemu pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći)

čuvaju se 10 fiskalnih godina od datuma kada je dodijeljena posljednja pojedinačna pomoć u okviru takve šeme.

Prilikom dostavljanja podataka Agenciji za zaštitu konkurencije u cilju izrade godišnjeg izvještaja, iznosi dodijeljenih de minimis pomoći iskazuju se u ukupnom iznosu.

Dodatno napominjemo, da imajući u vidu odredbe člana 5 navedenog Pravilnika, davalac državne pomoći je u obavezi da prethodno obavijesti Agenciju ukoliko planira da dodijeli novu *de minimis* ili drugu vrstu pomoći privrednim društvima, kako bi bio primjenjen princip kumulacije pomoći utvrđen navedenim propisom.

U cilju ostvarivanja transparentnosti pomoći male vrijednosti, svi davaoci de minimis pomoći u obavezi su da istu evidentiraju u registru de minimis pomoći, posebno za svakog korisnika državne pomoći kome su dodijeljena sredstva, kako je navedeno u tački 2. dispozitiva ovog mišljenja. Registar de minimis pomoći je dostupan na internet stranici Agencije za zaštitu konkurencije www.azzk.me.

Imajući u vidu sve navedeno, ocijenjeno je kao u dispozitivu ovog mišljenja.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- Sekretarijat za preduzetništvo Glavnog grada Podgorice, Vuka Karadžića 41, Podgorica
- u spise predmeta,
- a/a